

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
IM. PAWŁA STALMACHA W WIŚLE

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

1. Konstytucja RP z dnia 17.10.1997r. (zwłaszcza art.72)
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
3. Konwencja o Prawach Dziecka (art. 3, 19, 33)
4. Ustawa Prawo Oświatowe z dnia 14.12.2016r. oraz rozporządzenia MEN
5. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994r. wraz z późniejszymi zmianami
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982r. wraz z późniejszymi zmianami
7. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29.07.2005r. wraz z późniejszymi zmianami
8. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 09.11.1995r. wraz z późniejszymi zmianami
9. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004r. wraz z późniejszymi zmianami
10. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26.10.1982r. wraz z późniejszymi zmianami
11. Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
13. Statut Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. P. Stalmacha w Wiśle
14. Wizja i misja szkoły

II. WSTĘP

„Dziecko rodzi się wszechstronnie uzdolnione, z pełną możliwością rozwoju we wszystkich kierunkach, potencjalną wybitną inteligencją i zadatkami na rozwijanie wszelkiej twórczości oraz dużym talentem społecznym. Trzeba stworzyć mu możliwości ich maksymalnego rozwoju”

David Lewis

Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Pawła Stalmacha w Wiśle jest wspólnotą trzech podmiotów: pracowników szkoły, uczniów oraz ich rodzin. Każdy członek społeczności szkolnej jest OSOBA, człowiekiem wolnym, który świadomie wstąpił do tej wspólnoty i zdecydował się na jej współtworzenie.

Rodzice posiadają pierwotne i największe prawa wychowawcze w stosunku do swoich dzieci. Szkoła wspiera rodzinę w dziele wychowania, a za jego podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki, respektując godność osoby ludzkiej. Wychowanie stanowi integralną całość z nauczaniem i jest zasadniczym zadaniem szkoły i jej wszystkich pracowników. Szkoła wspierając rozwój dzieci i młodzieży, ma również na zadanie ochronę zdrowia i stworzenie warunków do zdobycia wiedzy i umiejętności służących do przeciwdziałania wszystkiemu, co zagraża zdrowiu i bezpieczeństwu.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest zintegrowany ze Statutem Szkoły, zgodny z założeniami nowego prawa oświatowego i reformy podstawy programowej, szkolnym zestawem programów nauczania i wynika z założeń koncepcji pracy szkoły. Program ten powstał jako modyfikacja dotychczasowych programów obowiązujących w szkole w oparciu o wnikliwą diagnozę środowiska. szkolnego, a także oparty o doświadczenia zaczerpnięte z dotychczasowej praktyki. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny skierowany jest do wszystkich członków społeczności szkolnej: uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi oraz uwzględnia współpracę z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym

III. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE

1. Założeniem naszej szkoły jest przygotować ucznia do dalszej edukacji lub pracy, poprzez przygotowanie merytoryczne, kształtowanie umiejętności, które będą mu towarzyszyć przez całe dalsze życie.
2. Wszystkie podejmowanie przedsięwzięcia wychowawczo – profilaktyczne wynikają z diagnozy zapotrzebowania oraz uwzględniają aktywność całej społeczności szkolnej.
3. Wszyscy pracownicy i nauczyciele szkoły są równocześnie wychowawcami poprzez prezentowanie wzorców zachowań, konstruktywnego stylu życia i relacji z ludźmi.
4. Realizacji zaproponowanych treści i działań wychowawczo – profilaktycznych podejmują się wszyscy członkowie społeczności szkolnej, szczególnie wychowawcy i nauczyciele.
5. Działania wychowawczo – profilaktyczne prowadzone są na następujących poziomach: informacyjnym, edukacji, wychowawczym i profilaktycznym wśród uczniów, nauczycieli, rodziców w zakresie wybranych obszarów.
6. Szkoła prowadzi działania wychowawcze i profilaktyczne w oparciu o akceptowany przez wszystkie podmioty system wartości: życie, zdrowie, tolerancja, szacunek, miłość, patriotyzm, rozwój osobisty, odpowiedzialność, uczciwość.
7. Założenia programu wychowawczo – profilaktycznego uwzględniano na wszystkich zajęciach szkolnych.

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA UCZNIOWSKIEGO

Szkoła podejmuje się edukacji młodzieży w wieku 14-19 lat z terenu powiatu cieszyńskiego, jak i, sporadycznie, spoza jego granic. Nauka odbywa się w trybie 3-letnim dla uczniów, którzy skończyli szkołę gimnazjalną oraz 4-letnim, dla młodzieży realizującej program po szkole podstawowej. W szkole uczy się młodzież średnio zdolna, pochodząca często z rodzin wielodzietnych. Dużą grupę stanowi młodzież dojeżdżająca z obszarów wiejskich.

Podczas nauki w liceum następuje szybki rozwój ich osobowości – kształtują się ich postawy, wartości i przekonania. Jednocześnie, dla wielu z nich rozpoczęcie nauki w liceum oznacza zmianę środowiska, grona przyjaciół. Zmiany te oraz nowe wymagania stawiane

przed uczniami, konieczność znalezienia swojego miejsca w nowej szkolnej społeczności niejednokrotnie wywołują wśród młodzieży poczucie lęku i zagrożenia. Niejednokrotnie takie stany powodują, iż młodzież podejmuje ryzykowne decyzje m.in. sięganie po alkohol, papierosy, dopalacze czy inne środki uzależniające. Dlatego szkolny program wychowawczo-profilaktyczny został skonstruowany w taki sposób, by poprzez swoje oddziaływania wychowawcze zapobiegać i eliminować takie zachowania oraz kształtować wśród uczniów określone pozytywne wartości i postawy.

V. PSYCHOSPOŁECZNA DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Szkoła systematycznie monitoruje sytuację wychowawczą oraz reaguje na pojawiające się problemy. Na bieżąco diagnozuje się ich przyczyny, podejmując działania zmierzające do zniwelowania ich występowania.

1. Diagnozę środowiska przeprowadza się i opracowuje się m.in. na podstawie następujących narzędzi:

- 1) analiza dokumentacji szkolnej (teczki indywidualne uczniów, dziennik pedagoga, analizę sytuacji wychowawczej klas, analizę frekwencji uczniów, dokumentacja dyrektora szkoły, diagnozy szkolne i klasowe (opracowania wychowawcy klasy) dokumentacja lub opis indywidualnych zachowań uczniów),
- 2) obserwacje zachowania uczniów w sytuacjach typowo szkolnych i pozalekcyjnych,
- 3) rozmowy indywidualne z uczniami, nauczycielami i rodzicami,
- 4) konsultacje z dyrektorem szkoły,
- 5) zajęcia profilaktyczne i wychowawcze w klasach,
- 6) ankiety dla uczniów i wychowawców uwzględniające sytuację szkolną i domową ucznia,
- 7) analiza frekwencji rodziców na zebraniach organizowanych przez szkołę

2. Identyfikacja potrzeb i problemów

Na podstawie diagnozy środowiska szkolnego zauważono występowanie następujących potrzeb i problemów:

- 1) Frekwencja - część młodzieży wagaruje i ucieka z poszczególnych zajęć, co wpływa na osiągnięte wyniki w nauce, ma to również czasami wpływ na rezygnację ze szkoły,

- 2) Kontakty z używkami - młodzież nadal zagrożona jest ryzykiem eksperymentowania z różnego typu używkami (palenie papierosów, e-papierosów, picie alkoholu, eksperymenty ze środkami odurzającymi, dopalaczami),
- 3) Cyberprzestrzeń – pojawia się też problem uzależnienia od Internetu, gier internetowych, telefonów komórkowych, mediów społecznościowych, co często łączy się z cyberprzemocą,
- 4) Ochrona zdrowia psychicznego – coraz częściej pojawiają się zaburzenia zdrowia psychicznego, zachowania i emocji (depresja, lęki, fobie, zaburzenia jedzenia, zaburzenia psychosomatyczne, okaleczenia itp.). Problemem jest też brak umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, eliminowaniem przykrych napięć, zdrowym rozładowaniem stresu,
- 5) Wspieranie w nauce – uczniowie mają problemy z efektywnym uczeniem się oraz skutecznym przyswajaniem wiedzy i umiejętności (głównie z języków obcych i matematyki). Uczniowie bardzo słabo znają metody i techniki skutecznego uczenia się (mnemotechniki),
- 6) Doradztwo zawodowe – umiejętność planowania kariery edukacyjno-zawodowej jest kolejną ważną potrzebą, z którą młodzież naszej szkoły ma trudności.
- 7) Postawy i zachowania prospołeczne – bez względu na wiek uczniów spotykamy się z problemami z komunikacją werbalną i niewerbalną, nie przestrzeganiem zasad zachowania w różnych miejscach i przy różnych okolicznościach, asertywnością itp.,

VI. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO-PROFILAKTYCZNEGO

1. Cele główne programu:

- 1) Ukształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej.
- 2) Rozbudzenie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie fizyczne i psychiczne oraz bezpieczeństwo.
- 3) Ukształtowanie postawy prospołecznej, nastawionej na efektywną współpracę, komunikowanie się z rówieśnikami i dorosłymi, respektowanie norm społecznych oraz dbanie o środowisko.

- 4) Wsparcie rozwoju intelektualnego i kulturalnego uczniów ukierunkowane na umiejętne odbieranie dóbr kultury i sztuki, poszanowanie dorobku narodowego, upowszechnianie czytelnictwa.

2. Cele szczegółowe programu:

- 1) Umożliwienie uczniowi uzyskanie podstaw wiedzy o świecie współczesnym, Europie, Polsce, przeszłości kręgu kulturowego, kulturze i jej formach oraz ułatwić samoidentyfikację kulturową oraz rozwijanie własnej twórczości artystycznej.
- 2) Rozbudzanie potrzeby poszukiwania własnej tożsamości i budowania swojego wizerunku.
- 3) Rozwijanie wrażliwości moralnej, etycznej i społecznej, kształtowanie otwartości na poglądy i potrzeby innych ludzi.
- 4) Tworzenie warunków do kształtowania poglądu na świat i wyboru celów życiowych, ujawniających preferowane wartości, wrażliwość moralną, stosunek do kultury, tradycji i religii.
- 5) Sprzyjanie rozwojowi samodzielności intelektualnej i kształtowanie postawy innowacyjnej, kreatywnej oraz krytycznego myślenia i podejścia do różnych aspektów rzeczywistości.
- 6) Wyrabianie refleksji wobec własnej hierarchii wartości, aktywności i twórczości własnej.
- 7) Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i otoczenie oraz wspieranie aktywnej postawy wobec świata i jego problemów.
- 8) Przygotowanie do aktywności obywatelskiej i samodzielnego udziału w życiu publicznym, wykorzystując w praktyce zdobytą wiedzę i umiejętności.
- 9) Rozwijanie świadomości prawnej, ekonomicznej oraz zapoznanie ze znaczeniem i sposobami ochrony praw człowieka.
- 10) Ułatwianie podjęcia decyzji o wyborze indywidualnej drogi edukacyjnej lub zawodowej.
- 11) Przygotowanie do życia w rodzinie i pełnienia różnorodnych ról społecznych.
- 12) Zapobieganie zachowaniom ryzykownym poprzez promowanie zdrowego trybu życia i wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia.
- 13) Przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez pomoc w zdobyciu wiedzy na temat uzależnień i innych zagrożeń dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.
- 14) Rozwijanie postawy ekologicznej ukierunkowanej na ochronę środowiska.

VII. TREŚCI WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE PODCZAS GODZIN DO DYSPOZYCJI WYCHOWAWCY

W procesie wychowawczo-profilaktycznym Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Pawła Stalmacha w Wiśle uznano za priorytetowe i realizuje się następujące treści:

1. **Relacje międzyludzkie** - kształtowanie postaw i umiejętności prospołecznych.
2. **Bezpieczeństwo** - profilaktyka zachowań ryzykownych
3. **Zdrowie** - promocja i edukacja zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego.
4. **Kultura** - kształtowanie wartości moralnych, etycznych i patriotycznych, norm i wzorów zachowań.

Realizując powyższe cele i zadania szkoła tworzy uczniowi warunki do zdobycia umiejętności na poszczególnych etapach edukacji w klasie pierwszej, drugiej, trzeciej i czwartej. Każdy następny etap jest poszerzeniem wcześniejszego zakresu. Wychowawca może na podstawie diagnozy środowiska klasowego wprowadzić nowe treści w zakres treści wychowawczych realizowanych na godzinach do dyspozycji wychowawcy.

Treści do realizacji				
Obszar	Klasa 1 „Uczeń we wspólnocie klasowej i szkolnej”	Klasa 2 „Uczeń członkiem społeczności szkolnej i lokalnej”	Klasa 3 „Uczeń członkiem społeczności lokalnej i regionalnej”	Klasa 4 „Uczeń osobą odpowiedzialną za własny los”
Relacje międzyludzkie	Kształtowanie umiejętności: - komunikowania się w różnych sytuacjach z rówieśnikami i dorosłymi - kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach. - wyrażania własnych uczucia i emocji poprzez dawanie i przyjmowanie informacji zwrotnych.	Rozwijanie umiejętności: - stosowania różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu prezentacji własnego stanowiska - asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi i krytycznego myślenia. -pracy w grupie, negocjowania i	Rozwijanie umiejętności: - radzenia sobie ze stratą, a także traumatycznym doświadczeniem. - spostrzegania stereotypów i uprzedzeń. - rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii. - rozwiązywania konfliktów i problemów,	Doskonalenie umiejętności: - z zakresu rozwiązywania konfliktów, z zastosowaniem negocjacji i mediacji. - wykorzystywania wiedzy na temat stereotypów do budowania pozytywnych relacji społecznych. - funkcjonowania w dorosłym

	<p>- obrony własnych praw oraz rozumienie i szanowanie praw innych osób.</p> <p>-budowania w klasie bezpiecznego środowiska umożliwiającego koncentrację na nauce</p> <p>-kompetencji związanych z pracą w zespole, grupie zadaniowej itp.</p>	<p>podejmowania decyzji grupowych.</p> <p>- rozwiązywania sytuacji konfliktowych w klasie, grupie rówieśniczej oraz w relacjach z dorosłymi z poszanowaniem obu stron konfliktu</p> <p>- kształtowanie postawy związanej z pozytywnym poczuciem własnej wartości</p> <p>- określania własnych zainteresowań i celów życiowych, które umożliwią mu dokonać trafnego wyboru profilu dalszej edukacji lub zawodu</p>	<p>wykorzystując asertywne techniki komunikacji.</p> <p>- działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>- zdobywania wiedzy na temat różnych form poszukiwania pracy i doskonalenia kompetencji z zakresu uczestnictwa w rozmowach kwalifikacyjnych i wystąpieniach publicznych .</p>	<p>życiu i akceptowania stanów psychofizycznych związanych z tym okresem.</p> <p>-nawiązywania relacji interpersonalnych w życiu prywatnym i zawodowym</p> <p>-wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji innych.</p> <p>- kierowania własnym rozwojem, oceniania efektów własnej pracy i korygowania tych działań.</p>
Bezpieczeństwo	<p>Kształtowanie umiejętności:</p> <p>- radzenia sobie z zagrożeniami i problemami związanymi z rozwojem cywilizacyjnym świata (m.in. bezpieczne korzystanie z portali społecznościowych, przeciwdziałanie cyberprzemocy, uzależnienia behawioralne)</p> <p>- rozwijania postawy aprobującej abstynencję, unikania substancji psychoaktywnych w wymiarach:</p>	<p>Rozwijanie umiejętności:</p> <p>psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań.</p> <p>- zastosowania w praktyce umiejętności bezpiecznego korzystania z zasobów internetu i mediów społecznościowych</p> <p>- rozpoznawania</p>	<p>Rozwijanie umiejętności:</p> <p>- praktycznego wykorzystania wiedzy dotyczącej bezpieczeństwa w sieci, zagrożeń wynikających z ryzykownych zachowań oraz zagrożeń cywilizacyjnych.</p> <p>-organizowania swoich zachowań w określonym czasie, a także przewidywania ich konsekwencji.</p> <p>- dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności:</p> <p>- krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływu rówieśników oraz mediów na zachowanie.</p> <p>- rozpoznawania, a także radzenia sobie z niepożądanymi wpływami środowiska rówieśniczego i środków masowego przekazu,</p> <p>- redukujących ryzyko eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi.</p>

	<p>emocjonalnym, poznawczym, behawioralnym</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno- - gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.). 	<p>zagrożeń cywilizacyjnych (m.in. uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) oraz organizowania swoich zachowań wobec tych zagrożeń</p>		
Zdrowie	<p>Kształtowanie umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dbania o higienę osobistą, stosując zasady higieny zdrowia psychicznego i fizycznego. -rozdzielania czynników wpływających pozytywnie i negatywnie na zdrowie, samopoczucie i rozwój człowieka - radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami - rozwoju swoich zainteresowań dzięki czemu potrafi gospodarować czasem oraz własnym potencjałem (wyznaczanie, planowanie oraz realizacja) 	<p>Rozwijanie umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - radzenia sobie ze stresem i niepewnością, pojawiającymi się w nowych sytuacjach życiowych, -doskonalenia strategii radzenia sobie ze stresem - dbania o własne zdrowie fizyczne i psychiczne oraz podejmowanie działań na rzecz zdrowia innych, poprzez propagowanie i utrwalanie zachowań prozdrowotnych - rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji u siebie i osób ze swego otoczenia. 	<p>Rozwijanie umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykorzystywania wiedzy na temat wczesnej identyfikacji zmian chorobowych we własnym ciele w celu ochrony zdrowia fizycznego i psychicznego. - wpływających na rozwój własnych talentów oraz doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w innych – w celu rozwijania własnej kreatywności oraz poczucia własnej wartości. - świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. -działania na rzecz ochrony praw 	<p>Doskonalenie umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - związanych z zachowaniami prozdrowotnymi poprzez podejmowanie, a także urzeczywistnianie działań na rzecz zdrowia własnego i innych. - zdrowego obniżania napięcia spowodowanego stresem. - dostrzegania własnych ograniczeń i potrzeby ciągłego rozwoju.

	<p>- kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym oraz związanych z nimi problemów</p> <p>- kształtowanie postaw odpowiedzialnych za ochronę środowiska naturalnego i zachowań proekologicznych</p>	<p>- działań podejmowanych w celu ochrony swojego środowiska naturalnego, rozróżniając pozytywne i negatywne aspekty ingerencji człowieka.</p>	<p>człowieka, pomocy charytatywnej czy ochrony środowiska</p>	
Kultura	<p>Kształtowanie umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżniania dobra od zła i rozwijania wrażliwości na problemy sprawiedliwości i nietolerancji. - korzystania z osiągnięć kultury i techniki Polski, Europy oraz świata - gotowości do niesienia pomocy, poprzez angażowanie się w działalność charytatywną, wolontaryjną na rzecz klasy, szkoły i środowiska lokalnego - kształtowanie poczucia tożsamości z „małą ojczyzną” oraz świadomości i dumny ze swoich korzeni. 	<p>Rozwijanie umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonywania analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie i dokonywania dobrych wyborów. - oceny jakości życia wynikającej ze zwyczajów społecznych związanych ze zdrowiem, konsumpcją i środowiskiem oraz z aktywnymi formami wypoczynku. - Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i 	<p>Rozwijanie umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmowania działań ujawniających preferowane wartości moralne, etyczne oraz wrażliwość społeczną. - poszerzania wiedzy na temat innych kultur oraz rozwijania umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. - spostrzegania stereotypów i uprzedzeń i wykorzystuje tę wiedzę do budowania pozytywnych relacji, niezbędnych w rozwiązywaniu problemów wynikających z wielokulturowości. 	<p>Doskonalenie umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystywania wiedzy na temat praw i obowiązków obywateli. - związanych z poruszaniem się po rynku pracy - niezbędnych w rozwiązywaniu problemów, które wynikają z życia w społeczeństwie wielokulturowym. - korzystania z różnych dóbr kultury (dziedzictwa kulturowego Śląska Cieszyńskiego, Polski, Europy czy innych regionów świata)

		lokalnych.	- posługiwania się przepisami prawa obowiązującego w społeczeństwie oraz regułami ekonomicznymi i potrafi wykorzystać tę wiedzę w praktyce	
--	--	------------	--	--

VIII. WZORZEC ABSOLWENTA

„Przyjmujemy cię takim jaki jesteś, wyjdiesz stąd takim jakim chciałbyś być”

Szkoła kształtuje sylwetkę dojrzałego absolwenta, który:

- 1) Jest otwarty, życzliwy i uczynny, łatwo nawiązuje kontakty, ma swój krąg przyjaciół. Cechuje go takt i kultura osobista. Jest słowny i punktualny, przez co szanuje czas swój i cudzy. Dobrze współpracuje w grupie. Potrafi przedstawić swoje poglądy i słuchać zdania innych, umie cierpliwie poszukiwać rozwiązań kompromisowych i podporządkować się woli większości w sprawach niesprzecznych z zasadami etyki. Radzi sobie w sytuacjach konfliktowych zarówno jako strona, jak też jako mediator.
- 2) Jest wrażliwy i empatyczny. Potrafi wczuć się w potrzebę i sytuację drugiego człowieka. Angażuje się w pomoc charytatywną i wolontaryjną.
- 3) Jest tolerancyjny. Akceptuje różnice między ludźmi jako coś naturalnego, a często – cennego. Ze zrozumieniem traktuje różnice wynikające z niejednakowych możliwości, motywacji i odmienności kulturowych ludzi. Umie stopniować oceny moralne i dokonywać trafnych wyborów w sytuacjach trudnych i niejednoznacznych.
- 4) Jest uczciwy i szczery i dzięki tym wartościom absolwent szkoły odpowiedzialnie i świadomie dokonuje moralnych wyborów życiowych.
- 5) Jest twórczy i kreatywny, potrafi sobie stawiać cele i je realizować. Ma określone zainteresowania, w których rozwoju wspomaga go wiedza uzyskana w szkole. Poszukuje nowych obszarów dla swej aktywności, problemów do rozwiązania, wyzwań które dostarczyłyby mu nowych doświadczeń.

- 6) Jest świadomy własnej wartości dlatego z pozytywnym nastawieniem patrzy na świat, wierząc w siebie i swoje możliwości. Samodzielnie funkcjonuje w otaczającym go świecie, którego zasady działania zna i rozumie.
- 7) Jest przedsiębiorczy dlatego z dynamizmem podejmuje nowe wyzwania i działa, aktywnie generując nowe pomysły. Ambicja i odwaga pozwala mu podejmować nowatorskie działania, nie boi się ryzyka, wierzy, że odniesie sukces.
- 8) Jest w pełni kompetentny do samokształcenia się, swobodnie korzysta z różnych źródeł wiedzy. Z rozważą i dystansem podchodzi do uzyskanych informacji i potrafi je weryfikować w oparciu o alternatywne źródła wiedzy.
- 9) Jest asertywny i potrafi komunikować się bez problemów, trafnie dostosowuje do osoby odbiorcy treść i formę komunikatu werbalnego i pozawerbalnego. Sprawnie posługuje się językami obcymi oraz nowoczesnymi technologiami komunikacyjnymi. Łatwo pozyskuje, przekształca i prezentuje informacje.
- 10) Jest odpowiedzialny. Zdaje sobie sprawę z możliwych następstw różnych działań. Umie podejmować działania korzystne dla siebie i nienarządzające innych. Gotów jest ponieść odpowiedzialność za swoje postępowanie i podjęte decyzje, potrafi przyznać się do błędu, wykazuje odwagę cywilną. W działaniach zbiorowych wykazuje poczucie odpowiedzialności za efekty pracy grupy.
- 11) Jest patriotą, który działa na rzecz rozwoju swojej społeczności lokalnej w różnego rodzaju przedsięwzięciach o charakterze kulturalnym, politycznym, gospodarczym i społecznym. Chroni własne dziedzictwo kulturowe, kultywuje tradycje i obrzędy kraju oraz regionu z którego pochodzi.

IX. ZADANIA I OBOWIĄZKI OSÓB WSPIERAJĄCYCH DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNE

Podstawowe zadania dyrektora szkoły:

1. tworzy klimat w szkole,
2. dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły,
3. inicjuje i monitoruje prace nauczycieli, specjalistów zatrudnionych w szkole, w zakresie wychowania i profilaktyki.
4. współpracuje z instytucjami lokalnymi wspomagającymi działania szkoły.

Podstawowe zadania wychowawcy klasy:

1. tworzenie obyczajowości klasy – troska o wychowanie etyczno – moralne uczniów
2. poznawanie uczniów – tworzenie warunków wspomagających rozwój ucznia, proces jego uczenia się oraz przygotowania do życia w rodzinie i społeczeństwie
3. stwarzanie uczniom możliwości poznania samego siebie
4. podejmowanie działań umożliwiających rozwiązywanie konfliktów w zespole uczniów oraz pomiędzy uczniami a innymi członkami społeczności szkolnej
5. organizowanie wczesnej opieki nad uczniami przejawiającymi trudności w nauce lub wychowaniu
6. inspirowanie rozwoju samorządności uczniów – wspomaganie działań zespołowych
7. troska o właściwy stosunek uczniów do nauki i o jak najlepsze wyniki nauczania oraz przygotowanie do wyboru zawodu
8. podnoszenie poziomu edukacji zdrowotnej

Wychowawca w celu realizacji tych zadań ma obowiązek :

- 1) poznać możliwości i zainteresowania uczniów
- 2) otaczać indywidualną opieką każdego wychowanka, poznać środowisko rodzinne
- 3) interesować się postępami uczniów w nauce, zwracać szczególną uwagę na tych, którzy mają trudności w nauce i analizować z samorządem klasowym i nauczycielami oraz rodzicami przyczyny niepowodzeń w pracy szkolnej i podejmowanie środków zaradczych
- 4) inspirować i organizować działania samorządowe w zespole klasowym
- 5) planować i organizować różne formy uczestnictwa w imprezach klasowych lub szkolnych
- 6) uczestniczyć w rozwiązywaniu konfliktów między uczniami a innymi nauczycielami
- 7) ustalać z zespołem klasowym treści i tematykę lekcji wychowawczych
- 8) utrzymywać stałe kontakty z rodzicami i odbywać systematyczne spotkania w celu analizy postępów i sytuacji wychowawczej (minimum 2 spotkania w semestrze)
- 9) włączać rodziców do pomocy w organizowaniu imprez klasowych, lekcji wychowawczych
- 10) współdziałanie ze specjalistami świadczącymi kwalifikowaną pomoc pedagogiczną, psychologiczną, medyczną, lub inną według uznania
- 11) koordynować współpracę zespołu nauczycieli uczących w klasie
- 12) współdziałać w organizowaniu poradnictwa o możliwościach dalszej nauki celem podjęcia świadomej decyzji w sprawie wyboru zawodu – kierunku dalszego kształcenia

- 13) kształtowanie wzajemnych stosunków między uczniami na zasadach życzliwości i współdziałania, wytwarzania atmosfery sprzyjającej rozwijaniu wśród nich koleżeństwa i przyjaźni
- 14) wyrabianie u uczniów poczucia współodpowiedzialności za ład, czystość i estetykę klasy – pracowni oraz innych pomieszczeń i terenu szkoły
- 15) wywieranie wpływu na zachowanie się uczniów w szkole
- 16) wdrażanie do świadomości postępowania zgodnie z zasadami regulaminu szkolnego i normami etycznymi
- 17) wdrażanie podstawowych norm kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach życiowych

Podstawowe zadania nauczycieli:

1. pracują nad budowaniem pozytywnych relacji wychowawczych, opartych na zaufaniu nauczyciel – uczeń, uczeń – nauczyciel, rodzic – wychowawca, rodzic – nauczyciel,
2. kształtują uczniów twórczych, kreatywnych i zdolnych do sterowania własnym kształceniem,
3. rozwijają zdolności umożliwiające rozumienie przez uczniów otaczającego ich świata oraz umiejętności komunikacyjne,
4. prezentują wzorce konstruktywnego stylu życia i relacji z ludźmi,
5. ciągle aktualizują wiedzę na temat wychowania i profilaktyki, biorąc udział w różnych formach doskonalenia (dobrowolnie uczestnicząc w programach rozwoju osobowego i profesjonalnego),
6. uczą samodzielności, twórczego myślenia i działania, współdziałania w zespole, motywacji do poszukiwania nowych rozwiązań, wyszukiwania im potrzebnych informacji, porządkowania ich oraz rozwiązywania problemów.

Szkoła współpracuje w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych z:

1. PPP w Cieszynie i Skoczowie, Policją, Strażą Miejską, M/GOPS-ami, PCPR w Cieszynie, Biblioteką Miejską w Wiśle,
2. Sądem Rejonowym, Starostwem Powiatowym, Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym,
3. PUP w Cieszynie, MCK OHP w Skoczowie,
4. Różnymi organizacjami pozarządowymi,
5. Pedagogami szkolnymi szkół podstawowych.

Wewnątrzszkolny program lekcji wychowawczych

Wewnątrzszkolny program lekcji wychowawczych jest ogólną informacją dla wychowawców, rodziców oraz młodzieży o tematyce, która powinna być realizowana w poszczególnych rocznikach.

Każdy wychowawca wspólnie z młodzieżą na początku każdego roku szkolnego przygotowuje szczegółowy plan działań i tematykę lekcji wychowawczych w oparciu o program wychowawczo-profilaktyczny oraz dodatkowe propozycje młodzieży. Tematykę lekcji wychowawczych na dany rok szkolny dołącza się do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły (*Załącznik*)

Praca pedagoga szkolnego

Pedagog szkolny jest osobą, do zadań której należy udzielanie uczniom pomocy w eliminowaniu napięć psychicznych narastających na tle niepowodzeń szkolnych, pomoc w rozwiązaniu trudności w kontaktach rówieśniczych, rodzinnych, środowiskowych. Pedagog szkolny wspiera wychowawców i nauczycieli w ich pracy wychowawczej w szczególności z uczniem sprawiającym trudności wychowawcze oraz udziela rodzicom porad ułatwiających rozwiązywanie przez nich trudności w wychowaniu własnych dzieci.

W celu realizacji zadań pedagog szkolny posiada roczny plan pracy wynikający z niniejszych wytycznych, uwzględniający konkretne potrzeby opiekuńczo-wychowawcze swojej szkoły i środowiska. (*Załącznik*)

Praca Samorządu Uczniowskiego

Samorząd Uczniowski stanowi reprezentację społeczności uczniowskiej, a nadrzędnym jego zadaniem jest troska o integrację środowiska, dobrą współpracę z nauczycielami oraz organizacja różnych form życia kulturalno – oświatowego i sportowego. Samorząd wybierany jest w drodze demokratycznych wyborów, a przedstawiciele samorządu uczniowskiego wybierają opiekuna spośród nauczycieli szkoły. Początkiem każdego roku szkolnego samorząd opracowuje plan pracy i przedstawia młodzieży oraz pracownikom szkoły, (*Załącznik*)

Powinności i treści wychowawczo-profilaktyczne realizowane przez nauczycieli na poszczególnych przedmiotach

Obowiązki realizowane na przedmiotach ogólnokształcących są określane przez podstawę programową ustaloną przez Ministra Edukacji Narodowej i Sportu. W podstawie programowej w wskazane są jakie zadania edukacyjne mają być realizowane podczas zajęć.

Obejmują one zarówno problematykę wychowawczą przygotowującą uczniów do właściwego, odpowiedzialnego funkcjonowania we współczesnym, demokratycznym społeczeństwie (kształcenie obywatelskie, patriotyczne, ekologiczne, prozdrowotne, wejścia na rynek pracy i kształcenia w zakresie kompetencji kluczowych) oraz zagadnienia profilaktyczne związane z zagrożeniami cywilizacyjnymi. Powinności i treści wychowawczo-profilaktyczne realizowane na poszczególnych przedmiotach załączono do Programu wychowawczo-profilaktycznego jako ważny element wspierania rozwoju młodzieży. *(Załącznik)*

Zajęcia pozalekcyjne

Zajęcia pozalekcyjne są ważnym elementem wspierającym rozwój osobisty ucznia poprzez pogłębianie umiejętności, zainteresowań i zdolności. Nasza szkoła umożliwia uczniom udział w wielu zajęciach pozalekcyjnych, które są tworzone i współrealizowane przez uczniów i nauczycieli w odpowiedzi na aktywność, twórczość i zainteresowania młodzieży. Opiekunowie kółek zainteresowań wspólnie z młodzieżą na początku każdego roku szkolnego tworzą roczny plan pracy. *(Załącznik)*

Wycieczki i imprezy szkolne

Wycieczki szkolne są ważnym elementem wspierającym nauczanie i wychowanie młodzieży i dzieci. Bezpośredni kontakt z środowiskiem przyrodniczym oraz wytworami kulturowymi i cywilizacyjnymi człowieka, rozwija zamiłowanie do polskiego dziedzictwa kulturowego i małej ojczyzny oraz buduje szacunek do dziedzictwa kulturowego Europy i świata, oraz rozwija zachowania proekologiczne. Wycieczki umożliwiają indywidualne rozwijanie zainteresowań, kształtują postawę odpowiedzialności, a także umiejętności współżycia w zespole, grupie. Wycieczki szkolne, klasowe, bądź przedmiotowe są na

początku każdego roku szkolnego opracowywane przez nauczycieli, wychowawców oraz uczniów. *(Załącznik)*

W ciągu roku szkolnego na terenie szkoły organizowane są różnorodne uroczystości okolicznościowe oraz imprezy przeznaczone dla społeczności szkolnej bądź lokalnej. Harmonogram takich uroczystości jest opracowany w rocznym planie szkoły przez nauczycieli oraz samorząd uczniowski. *(Załącznik)*

X. SPOSOBY REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ

Zajęcia w ramach lekcji wychowawczych prowadzone przez pedagoga lub wychowawców m.in. w formie:	<ul style="list-style-type: none"> - projekcja filmów, - prezentacje multimedialne, - prelekcja, - dyskusja na forum grupy, - lektura artykułów, - zajęcia warsztatowe.
Spotkania uczniów ze specjalistami z różnych branż i dziedzin życia społecznego	<ul style="list-style-type: none"> - lekarzami, ratownikami medycznymi i innymi przedstawicielami służby zdrowia, - pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie, - pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Cieszynie, - funkcjonariuszami policji, - przedstawicielami organizacji rządowych i pozarządowych związanych z promocją zdrowia i profilaktyką oraz wychowaniem i edukacją - wykładowcami uczelni, z którymi szkoła współpracuje (AWF Katowice i ATH Bielsko-Biała)
zajęcia w ramach kół zainteresowań i dodatkowych lekcji rozwijających umiejętności i zainteresowania w formie:	<ul style="list-style-type: none"> - gier i zabaw - scenek rodzajowych - twórczości plastycznej, technicznej i artystycznej uczniów - gier dramatycznych - treningów umiejętności - symulacji - warsztatów poznawczo – doskonalących - wycieczek tematycznych, turystyczno – krajoznawczych - wymian międzyszkolnych
spotkania dla rodziców	Prelekcje, pogadanki lub warsztaty dla rodziców w ramach wywiadówek
Rozpoznawanie sytuacji	Rozmowy indywidualne pedagoga z rodzicami, uczniami

środowiskowej i indywidualnej uczniów	oraz wychowawcami. Opracowywanie Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych oraz Programów Działań Wspierających – opieka nad uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
Inne formy realizacji	Działania wychowawczo-profilaktyczne mogą również być realizowane m.in. w formie projektów, debat, spektakli teatralnych, kampanii społecznych, happeningów, pikników edukacyjnych

XI. ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z RODZICAMI

Rodzina i szkoła są środowiskiem, które mają niewątpliwie największy wpływ na rozwój dzieci i młodzieży, powinny więc współdziałać ze sobą, aby dostarczyć im możliwie najwięcej doświadczeń niezbędnych do pełnego rozwoju.

W naszym liceum za priorytetowe uważa się spójność działań wychowawczo-profilaktycznych pomiędzy szkołą i rodziną. W pracy wychowawczej dyrektor szkoły i nauczyciele wspierają rodziców w realizacji ich zadań wychowawczych tak, aby umożliwiać uczniom przejmowanie odpowiedzialności za własne życie i rozwój osobowy

1. Zasady współpracy szkoły z rodzicami oparte są na wzajemnej życzliwości, dyskrecji oraz takcie i realizowane są poprzez:

- 1) wspólne planowanie działań,
- 2) wspólne rozwiązywanie problemów,
- 3) rzetelne przekazywanie informacji,
- 4) wzajemne zaufanie.

Rodzice zapoznawani są z obowiązującym prawem oświatowym i osiągnięciami szkoły. Szkoła diagnozuje potrzeby i oczekiwania rodziców w zakresie pracy wychowawczo-opiekuńczej. Wychowawcy przekazują rodzicom informacje o wynikach nauczania i zachowaniu dziecka, zawiadamiają o przewidywanych ocenach niedostatecznych i wspólnie z rodzicami podejmują działania mające na celu eliminowanie przyczyn niepowodzeń szkolnych. Wychowawcy oraz pedagog szkolny wspierają rodziców w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych i społecznych. Szkoła umożliwia rodzicom udział w różnych spotkaniach informacyjno-edukacyjnych rozwijających kompetencje rodzicielskie.

2. Od rodziców oczekujemy:

- 1) Współpracy ze szkołą w zakresie realizacji założeń wychowawczych i profilaktycznych, oraz opiekuńczych i edukacyjnych.
- 2) Sygnalizowania o zdarzeniach mogących mieć wpływ na zachowanie i funkcjonowanie ucznia w szkole.
- 3) Zapoznania się z terminarzem zebrań z rodzicami oraz uczestnictwa w zebraniach.
- 4) Regularnego kontaktu ze szkołą w przypadku, gdy dziecko wykazuje trudności wychowawcze bądź edukacyjne.
- 5) Podejmowania odpowiednich działań służących rozwiązywaniu w/w problemów.
- 6) Ustalania terminu konsultacji z wychowawcą w przypadku niemożności uczestnictwa w zebraniu.
- 7) Sprawdzanie autentyczności usprawiedliwień przedkładanych przez dziecko.
- 8) Kształtowania właściwego stosunku dziecka do szkoły, jej pracowników i obowiązków szkolnych.
- 9) Zgłaszania opinii na temat pracy szkoły oraz propozycji działań służących realizacji założeń wychowawczych i profilaktycznych.

XII. METODY EWALUACJI I ZASADY MONITOROWANIA EFEKTÓW DZIAŁŃ

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

Ocena efektywności przeprowadzonych działań wychowawczo-profilaktycznych opierać się będzie o trzy elementy:

1. diagnozę potrzeb i problemów
2. monitoring prowadzonych działań (ewaluacja bieżąca)
3. ewaluację końcową

Pierwszy element może obejmować badania ankietowe oraz rozmowy z wychowawcami, rodzicami oraz przedstawicielami samorządu uczniowskiego, w celu określenia zapotrzebowania tematycznego.

Monitoring prowadzonych działań polega na prowadzeniu przez wychowawców i nauczycieli odpowiedzialnych za określone działania, obserwacji dotyczących oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych na uczniów i zespoły klasowe oraz prowadzenie notatek, które są przekazywane pedagogowi szkolnemu. Ewaluacja bieżąca obejmuje również

prorowadzenie dokumentacji fotograficznej i filmowej oraz sporządzanie sprawozdań z przeprowadzonych działań.

Ewaluacja końcowa może mieć formę badań ankietowych, sprawozdań (sprawozdanie realizacji planów pracy zespołów przedmiotowych, planu pracy pedagoga, dokumenty z realizacji działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi, sprawozdanie z ewaluacji wewnętrznej w zakresie wybranych obszarów) i fotorelacji lub innych metod ewaluacyjnych (twardych lub miękkich). Ewaluacja przeprowadzana jest pod koniec każdego poziomu kształcenia. W miarę możliwości badania obejmują również rodziców i zostaną przeprowadzone podczas wywiadówek.

Oceny efektów realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz sporządzenie wniosków do dalszej pracy dokonuje się w trakcie posiedzeń Rady Pedagogicznej, podsumowując pracę końcoworoczną.

Program ten powstał jako wynik współpracy pracowników szkoły, uczniów i rodziców.

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły uchwalany jest przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną. Program wychowawczo-profilaktyczny wchodzi w życie z dniem uchwalenia.